

Οπτικοποίηση Δεδομένων - Οδηγός

Θεωρία χρωμάτων · Επιλογή γραφήματος · Εργαλεία χωρίς κώδικα

Ο οδηγός αυτός συγκεντρώνει πηγές που δεν απαιτούν γνώσεις προγραμματισμού. Είναι οργανωμένος σε τέσσερις ενότητες: (1) ποιο γράφημα ταιριάζει σε ποιο εύρημα, (2) θεωρία χρωμάτων για δεδομένα, (3) εργαλεία και βήμα-προς-βήμα tutorials, και (4) έμπνευση και καλές πρακτικές. Η ένδειξη σημαίνει ότι η πηγή είναι στα αγγλικά. Προτείνεται να ξεκινήσετε από την πρώτη ενότητα: η σωστή επιλογή γραφήματος προηγείται κάθε άλλης απόφασης.

1. Ποιο Γράφημα για Ποιο Εύρημα

Η πιο κρίσιμη απόφαση δεν είναι τεχνική αλλά εννοιολογική: τι θέλετε να δείξετε; Σύγκριση, εξέλιξη στον χρόνο, κατανομή, μέρος-του-όλου ή σχέση μεταξύ μεταβλητών; Οι παρακάτω πηγές σας βοηθούν να αντιστοιχίσετε το ερώτημα με τον σωστό τύπο γραφήματος.

Datawrapper: A friendly guide to choosing a chart type

Ο πιο φιλικός οδηγός για αρχάριους: ξεκινά από το μήνυμα που θέλετε να περάσετε και σας οδηγεί στον κατάλληλο τύπο γραφήματος, με πολλά παραδείγματα.

→ <https://www.datawrapper.de/blog/chart-types-guide>

Financial Times: Visual Vocabulary

Ένας «χάρτης» όλων των τύπων γραφημάτων οργανωμένος ανά σκοπό (σύγκριση, κατανομή, συσχέτιση, χρονική εξέλιξη κ.λπ.).

→ <https://ft-interactive.github.io/visual-vocabulary/>

Data Viz Project (ferdio)

Διαδραστική συλλογή τύπων γραφημάτων με δυνατότητα φιλτραρίσματος ανά λειτουργία και τύπο δεδομένων. Καλό για να ανακαλύψετε λιγότερο γνωστές αλλά κατάλληλες επιλογές.

→ <https://datavizproject.com/>

From Data to Viz

Πολύ καλό resource για την αρχή. Ξεκινάτε από τη μορφή των δεδομένων σας και καταλήγετε στα κατάλληλα γραφήματα, με προειδοποιήσεις για τις συνηθισμένες παγίδες του καθενός.

→ <https://www.data-to-viz.com/>

2. Θεωρία Χρωμάτων για Δεδομένα

Στην οπτικοποίηση, το χρώμα δεν είναι διακόσμηση: είναι πληροφορία. Ο βασικός κανόνας είναι να αντιστοιχίζετε τον τύπο της παλέτας στον τύπο των δεδομένων: **διαδοχική (sequential)** παλέτα για ταξινομημένα μεγέθη (από ανοιχτό σε σκούρο), **αποκλίνουσα (diverging)** για δεδομένα με ουσιαστικό μέσο σημείο (π.χ. θετικό/αρνητικό), και **κατηγορική (categorical)** για ασύνδετες ομάδες. Δύο πρακτικοί κανόνες: αποφύγετε τις παλέτες «ουράνιο τόξο» και μην ξεπερνάτε τα 5-7 χρώματα ανά γράφημα.

Datawrapper Academy: What to consider when choosing colors

Σαφής, πρακτικός οδηγός για τις τρεις βασικές παλέτες και πότε χρησιμοποιείται η καθεμία, με κανόνες όπως «μην ξεπερνάτε τα επτά χρώματα».

→ <https://www.datawrapper.de/academy/what-to-consider-when-choosing-colors-for-data-visualization>

ColorBrewer 2.0

Το κλασικό διαδραστικό εργαλείο για επιλογή ασφαλών παλετών (sequential, diverging, categorical), με φίλτρο για φιλικότητα προς την αχρωματοψία. Δίνει έτοιμους κωδικούς χρωμάτων.

→ <https://colorbrewer2.org/>

Paul Tol: Colour Schemes

Επιστημονικά σχεδιασμένες παλέτες, όλες ασφαλείς για όλους τους τύπους αχρωματοψίας, με έτοιμους κωδικούς. Αναφορά για όποιον θέλει σιγουριά στην προσβασιμότητα.

→ <https://personal.sron.nl/~pault/>

Viridis / Okabe-Ito: προσβάσιμες παλέτες

Η παλέτα Viridis (διαδοχική) και η Okabe-Ito (κατηγορική) είναι σχεδιασμένες ώστε να διακρίνονται από ανθρώπους με αχρωματοψία και να λειτουργούν ακόμη και σε ασπρόμαυρη εκτύπωση. Καλό σημείο εκκίνησης ο παρακάτω οδηγός:

→ <https://www.cleantechart.app/blog/color-palette-types-data-visualization>

Coblis: Color Blindness Simulator

Ανεβάζετε ένα γράφημα και βλέπετε πώς το αντιλαμβάνεται κάποιος με αχρωματοψία. Απλό βήμα ελέγχου πριν δημοσιεύσετε.

→ <https://www.color-blindness.com/coblis-color-blindness-simulator/>

3. Εργαλεία και Tutorials (Χωρίς Κώδικα)

Τα παρακάτω εργαλεία δημιουργούν επαγγελματικά γραφήματα χωρίς γραμμή κώδικα. Το Datawrapper είναι η σύσταση για δημοσιογραφική χρήση: δωρεάν, γρήγορο, με έμφαση στην ακρίβεια και την προσβασιμότητα.

Datawrapper

Datawrapper Academy: Αρχική σελίδα εκμάθησης

Το επίσημο κέντρο εκμάθησης με δομημένα μαθήματα από το μηδέν. Ξεκινήστε από εδώ αν δεν έχετε ξαναφτιάξει γράφημα.

→ <https://www.datawrapper.de/learn>

Datawrapper: How to create your first chart

Αναλυτικό, βήμα-προς-βήμα tutorial για το πρώτο σας γράφημα: ανέβασμα δεδομένων, επιλογή τύπου, προσαρμογή χρωμάτων, τίτλοι και δημοσίευση.

→ <https://academy.datawrapper.de/article/245-how-to-create-your-first-datawrapper-chart>

Datawrapper Academy: Οδηγοί ανά τύπο γραφήματος

Flourish

Flourish: How-to & Tutorials

Ιδανικό για διαδραστικές και κινούμενες αφηγήσεις (scrollytelling, animated charts). Πιο εντυπωσιακό οπτικά από το Datawrapper, εξίσου χωρίς κώδικα.

→ <https://flourish.studio/help/>

Canva (γραφήματα & infographics)

Canva: Πώς να φτιάξετε ένα γράφημα

Χρήσιμο όταν το ζητούμενο είναι ένα γράφημα μέσα σε ένα ευρύτερο γραφιστικό αποτέλεσμα (infographic, παρουσίαση, social post). Λιγότερο ακριβές για καθαρά δημοσιογραφική χρήση, αλλά εύκολο και ευέλικτο.

→ <https://www.canva.com/design-school/resources/creating-data-graphs-in-canva>

Canva :Design School

Γενικά μαθήματα σχεδιασμού (τυπογραφία, χρώμα, διάταξη) που βοηθούν να φαίνονται τα γραφικά σας πιο επαγγελματικά.

→ <https://www.canva.com/designschool/>

Συμπληρωματικά

RawGraphs

Δωρεάν, ανοιχτό εργαλείο για λιγότερο συνηθισμένα γραφήματα (alluvial, treemap, beeswarm) που δεν προσφέρουν εύκολα τα άλλα εργαλεία. Χωρίς κώδικα.

→ <https://www.rawgraphs.io/>

Google Sheets / Excel :γραφήματα

Για γρήγορη, πρόχειρη εξερεύνηση των δεδομένων πριν περάσετε σε εξειδικευμένο εργαλείο. Κατάλληλα για να «δείτε» γρήγορα ένα μοτίβο, όχι για δημοσίευση.

→ <https://support.google.com/docs/answer/63824>